Finansutskottets betänkande

1982/83:21

om vissa ekonomisk-politiska åtgärder m. m. inom budgetdepartementets verksamhetsområde (prop. 1982/83:50 bil. 2, i vad avser finansfullmakten)

I detta betänkande behandlar utskottet

proposition 1982/83:50 bilaga 2 (budgetdepartementet) vari regeringen efter föredragning av statsrådet Kjell-Olof Feldt — såvitt nu är i fråga — har föreslagit riksdagen att bemyndiga regeringen att under budgetåret 1982/83, om arbetsmarknadsläget kräver det, besluta om utgifter i enlighet med vad som förordats i propositionen intill ett sammanlagt belopp av 3 500 000 000 kr. samt

motion 1982/83:99 av Ulf Adelsohn m. fl. (m) vari hemställs

2. att riksdagen avslår regeringens begäran om bemyndigande att under budgetåret 1982/83 besluta om utgifter intill ett sammanlagt belopp av 3 500 000 000 kr.

Propositionen

I propositionen anförs att riksdagen har bemyndigat regeringen att för budgetåret 1982/83, om arbetsmarknadsläget kräver det, besluta om utgifter intill ett sammanlagt belopp av 2 500 milj. kr. Fullmakten får, liksom tidigare, användas för finansiering av tidigareläggning, utvidgning eller påskyndande av statliga investeringar som normalt finansieras med anslag på statsbudgeten samt för beredskapsarbeten och för bidrag till kommunala projekt för investering och sysselsättning.

Föredraganden redovisar i propositionen hur finansfullmakten utnyttjats hittills under budgetåret 1982/83. Sammanlagt har 2 321 076 000 kr. disponerats. Följaktligen återstår 178 924 000 kr. av den givna finansfullmakten.

Föredraganden anför att man inte kan utesluta att arbetsmarknadsläget kan bli besvärligt under resten av budgetåret trots de insatser som gjorts. Det är därför angeläget att regeringen till sitt förfogande har ett visst utrymme att disponera på finansfullmakten för de eventuellt ytterligare sysselsättningsbefrämjande åtgärder som kan visa sig nödvändiga. Dessa insatser kan komma att kräva resurser som överstiger vad som f. n. återstår av den givna finansfullmakten. Föredraganden förordar därför att finansfullmakten för budgetåret 1982/83 höjs från 2 500 milj. kr. till 3 500 milj. kr. Den utvidgade fullmakten bör få disponeras på oförändrade villkor.

Motionen

I motion 99 anförs att arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan lindra arbetslösheten vid en tillfällig konjunktursvacka och underlätta strukturomvandlingen men de kan aldrig bota Sveriges djupgående strukturella problem och bli en huvudingrediens i sysselsättningspolitiken. Genom att isolera arbetsmarknadspolitiken från den ekonomiska politiken och göra "arbetstillfällen" inom AMS-verksamheten till ett självändamål sitter man kvar i ett föråldrat tänkande. Det finns därför inte skäl att ge regeringen ytterligare medel för sådana insatser, anser motionärerna.

Utskottet

Utskottet delar inte de alltför generaliserande omdömen om arbetsmarknadspolitiken och AMS-verksamheten i synnerhet som kommer till uttryck i motionen. Inom arbetsmarknadsverkets verksamhet bedrivs omfattande utbildning och sysselsättningsskapande insatser med syftet att underlätta omställningar på arbetsmarknaden. Enligt utskottets mening utgör arbetsmarknadspolitiken en viktig del av den ekonomiska politiken för att uppnå full sysselsättning.

Arbetsmarknadsläget har successivt försämrats och ett flertal åtgärder har vidtagits sedan riksdagen i juni beslutade om finansfullmakten för budgetåret 1982/83. Som framgår av propositionen har 2,3 miljarder kronor av fullmakten på 2,5 miljarder kronor redan utnyttjats. Utskottet delar bedömningen i propositionen att man inte kan utesluta att arbetsmarknadsläget kan bli besvärligt under resten av budgetåret trots de insatser som gjorts. Utskottet anser mot bakgrund härav att det är angeläget att regeringen ges ett vidgat utrymme för att kunna vidta eventuellt ytterligare sysselsättningsbefrämjande insatser och avstyrker därmed motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motion 1982/83:99 yrkande 2 bemyndigar regeringen att under budgetåret 1982/83, om arbetsmarknadsläget kräver det, besluta om utgifter i enlighet med vad som förordats i proposition 1982/83:50 bilaga 2, såvitt nu är ifråga, intill ett sammanlagt belopp av 3 500 000 000 kr.

Stockholm den 7 december 1982

På finansutskottets vägnar
MATS HELLSTRÖM

Närvarande: Mats Hellström (s), Lars Tobisson (m), Paul Jansson (s), Lennart Blom (m), Per-Axel Nilsson (s), Roland Sundgren (s), Tage Adolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Christer Nilsson (s), Torsten Karlsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Wirtén (fp), Carl-Henrik Hermansson (vpk) och Britta Hammarbacken (c).

Reservation

Lars Tobisson, Lennart Blom, Tage Adolfsson och Filip Fridolfsson (alla m) anser att utskottets yttrande och hemställan bort lyda:

I proposition 50 begär regeringen att, om arbetsmarknadsläget så kräver, få besluta om ytterligare utgifter till ett belopp av 3 500 000 000 kr. Dessa medel skulle enligt propositionen ställas till förfogande genom en höjning av finansfullmakten med 1 000 000 000 kr.

En ytterligare satsning på AMS verksamhet skulle motverka syftet att på sikt återskapa arbetstillfällen. Det är endast genom en marknadsliberal inriktning av den ekonomiska politiken som företagen kan ges möjlighet att behålla och nyanställa arbetskraft. Det är genom en förbättring av företagens lönsamhet och konkurrenskraft arbetslösheten måste bekämpas.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:99 yrkande 2 avslår regeringens förslag i proposition 1982/83:50 bilaga 2 om bemyndigande att under budgetåret 1982/83 besluta om utgifter intill ett sammanlagt belopp av 3 500 000 000 kr.

GOTAB 73164 Stockholm 1982